

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ (Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

Міністерство фінансів України

Міністерство економіки України на виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України Свириденко Ю.А. до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 02.12.2022 № 04-32/10-2022/206884 для опрацювання та підготовки до розгляду Верховною Радою України проекту Закону «Про внесення змін до пункту 7 розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про споживче кредитування" щодо забезпечення реалізації позичальниками права на обов'язкову реструктуризацію зобов'язань відповідно до закону» (реєстр. №8220 від 23.11.2022р.), внесений народними депутатами Гривком С.Д. (далі – проект Закону), повідомляє.

Проектом Закону пропонується внести зміни (доповнення) до Закону України "Про споживче кредитування", зокрема щодо:

- встановлення відповідальності кредиторів (фінансових установ) за невиконання кредитором своїх зобов'язань щодо здійснення всіх обчислень та надсилання позичальнику, поручителю та іншим зобов'язаним за договором особам інформації про зміну зобов'язань за результатами проведення реструктуризації протягом встановленого строку, а також відмова кредитора безоплатно надати відповідну інформацію у письмовому вигляді на вимогу вказаних осіб вважається порушенням законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг і тягне за собою відповідальність кредитора у вигляді фінансової санкції, яка накладається Національним банком України, в розмірі 10% від суми зобов'язань, які підлягають реструктуризації;

- надання позичальникам права звернення до суду з позовом до кредиторів про проведення обов'язкової реструктуризації зобов'язань шляхом затвердження плану реструктуризації заборгованості, складеного позичальником самостійно з використанням методів обчислень, встановлених у законі. Пропонується, щоб суд під час розгляду справи досліджував наданий позичальником план реструктуризації заборгованості, зважав на заперечення (з наданими розрахунками) кредитора та залежно від відповідності або невідповідності наданого плану встановленим цим пунктом порядку та умовам проведення обов'язкової реструктуризації приймав рішення про задоволення позову та затвердження наданого плану реструктуризації заборгованості або про відмову в позові;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Кудін Денис Ігорович**
Сертифікат 4FD4BFDE9E1BAF3A0400000575000008FDE0000
Дійсний з 25.11.2021 16:52:59 по 25.11.2023 16:52:59

Мінекономіки

3101-03/79464-03 від 13.12.2022 15:41

- зняття обмежень щодо застосування процедури реструктуризації зобов'язань для позичальників, які мали прострочену заборгованість станом на 1 січня 2014 року або якщо зазначену прострочену заборгованість погашено до дня проведення реструктуризації.

Зазначаємо, що застосування Національним банком України заходів впливу врегульоване Положенням про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого Постановою Правління НБУ від 17.08.2012 №346 (зі змінами та доповненнями). Зокрема, Положення визначає підстави і порядок застосування Національним банком заходів впливу, фінансових/штрафних санкцій до банків, філій іноземних банків та інших осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку, у разі порушення банківського, валютного законодавства, законодавства з питань фінансового моніторингу, законодавства з питань захисту критичної інфраструктури, кіберзахисту та інформаційної безпеки та законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії зі споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості.

Крім того, Закон України "Про споживче кредитування" не є нормативним актом, яким врегульовуються питання застосування Національним банком України заходів впливу до комерційних банків та фінансових установ.

Згідно з ч. 1 ст. 4 Цивільного процесуального кодексу України, кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів. Відповідно ст. 187 ЦПК України, суд відкриває провадження у справі за відсутності підстав для залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви чи відмови у відкритті провадження. Для прийняття судом справи до розгляду заявнику необхідно надати до суду докази про порушення його прав, свобод чи законних інтересів, а також докази, що досудове врегулювання спору не відновило порушене право заявника. З приводу чого зазначаємо, що Національним банком України затверджено Інструкцію про організацію розгляду звернень громадян, проведення особистого прийому та забезпечення доступу до публічної інформації в Національному банку України (рішення Правління НБУ 14.05.2020 №332-рш), при цьому Національний банк України має повноваження щодо захисту прав споживачів фінансових послуг і регулює поведінку банків та небанківських фінансових установ щодо їхніх клієнтів.

Разом з цим, звернення до суду з позовом до кредиторів про проведення обов'язкової реструктуризації зобов'язань шляхом затвердження плану реструктуризації заборгованості, запропоноване проектом Закону потребуватиме від споживача укладання договору про надання правової допомоги з адвокатом для кваліфікованої підготовки позовної заяви та необхідного пакету документів для суду, оплати заявником судового збору, оплати послуг адвокату. Окремо зазначаємо, що судовий розгляд справ є тривалим процесом, а запропонований проектом Закону розгляд та дослідження судом під час розгляду справи наданого позичальником плану реструктуризації заборгованості може призвести до надмірного навантаження на суди, в той час як питання порушене у проекті Закону може бути вирішене в індивідуальному порядку фізичними особами з фінансовими установами, в т.ч. за участі/сприяння НБУ, який має повноваження на захист прав споживачів фінансових послуг і регулює поведінку банків та небанківських фінансових установ.

Що стосується зняття обмежень щодо застосування процедури реструктуризації зобов'язань для позичальників, які мали прострочену заборгованість станом на 1 січня 2014 року або якщо зазначену прострочену заборгованість погашено до дня проведення реструктуризації, зазначаємо, що позичальники мали достатньо часу для погашення прострочених боргів за кредитами, крім того, на сьогодні, прийнято ряд законодавчих актів, які врегульовують питання виконання кредитних договорів в умовах воєнного стану, зокрема Постановою Правління Національного банку України від 25.02.2022 № 23 «Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп» затверджено правила роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, якими крім іншого, на період воєнного стану введено кредитні канікули, тобто, відтермінування сплати боргу. Також, 15.03.2022 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120-ІХ, яким розділ "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України доповнено новим пунктом 18 відповідно до якого: у період дії в Україні воєнного, надзвичайного стану та у тридцятиденний строк після його припинення або скасування у разі прострочення позичальником виконання грошового зобов'язання за договором, відповідно до якого позичальнику було надано кредит (позику) банком або іншим кредитором (позикодавцем), позичальник звільняється від відповідальності, визначеної статтею 625 Цивільного кодексу України, а також від обов'язку сплати на користь кредитора (позикодавця) неустойки (штрафу, пені) за таке прострочення. Установлено, що неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, сплата яких передбачена відповідними договорами, нараховані включно з 24 лютого 2022 року за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) за такими договорами, підлягають списанню кредитором (позикодавцем). Також забороняється у разі невиконання зобов'язань за договором про споживчий кредит збільшення процентної ставки за користування кредитом, крім випадків, коли встановлення змінюваної процентної ставки передбачено кредитним договором чи договором про споживчий кредит.

Верховною Радою України 01.12.2022 прийнято Закон України №2823-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України», який вирішує питання реструктуризації боргових зобов'язань за споживчими кредитами щодо пошкодженого та/або зруйнованого майна/автомобілів внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Ураховуючи зазначене вище, проект Закону не підтримується.

Перший заступник
Міністра економіки України

Денис КУДІН